

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Frygt og Bæven

Citation: Kierkegaard, Søren: "Frygt og bæven", i Kierkegaard, Søren: *Frygt og bæven*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 84. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard02val-shoot-idm140578676931696/facsimile.pdf> (tilgået 25. oktober 2021)

Anvendt udgave: Frygt og bæven

Ophavsret Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen.](#)

som de unge Piger ikke havde drømt om: et Slør, finere, lettere og dog mere skjulende end det, i hvilket de unge Piger havde indhyllet hende; en Brudeklædning, som ingen ung Pige vidste Beskeed om, eller kunde være hende behjælpelig med, ja Bruden havde end ikke Forstand til at hjælpe sig selv. Det var en usynlig, en venlig Magt, der har sin Glæde af at pynte en Brud, der indhyllede hende i den, uden at hun vidste Noget deraf; thi hun saae blot, hvorledes Brudgommen gik forbi og gik op til Templet. Hun saae Døren lukke sig efter ham, og hun blev end roligere og saligere; thi hun vidste, at han nu tilhørte hende mere end nogensinde. Templets Dør gik op, han traadte ud, men hun slog jomfrueligt Øiet ned og derfor saae hun ikke, at hans Aasyn var forvirret, men han saae, at Himlen nok var misundelig paa Brudens Deilighed og paa hans Lykke. Templets Dør gik op, de unge Piger saae Brudgommen træde ud; men de saae ikke, at hans Aasyn var forvirret; thi de havde travlt med at hente Bruden. Da traadte hun frem i al sin jomfruelige Ydmyghed og dog som en Herskerinde, omgivet af sin Stab af unge Piger, der neiede sig for hende, som den unge Pige altid neier sig for en Brud. Saaledes stod hun i Spidsen af den skønne Skare og ventede – det var kun et Øieblik; thi Templet var strax derved – og Brudgommen kom – men han gik hendes Dør forbi.

Dog jeg afbryder her; jeg er ikke Digter og gaar blot dialektisk tilværks. For det første er at bemærke, at det er i det afgørende Øieblik, at Helten faaer hiin Oplysning, han er da reen og angetlos, har ikke letsindig knyttet sig til den Elskede. Dernæst har han et guddommeligt Udsagn for sig eller rettere imod sig, han styres da ikke som hine spinkle Elskere og Elskerinder af Selvklogt. Det følger fremdeles af sig selv, at hiint Udsagn gjør ham ligesaa ulykkelig som Bruden, ja lidt til, da han dog er Anledningen. Vel er det nemlig sandt, at Augurene kun forudsagde ham en Ulykke, men Spørgsmaalet er, om denne Ulykke ikke er af den Beskaffenhed, at den ved at ramme ham tillige vil ramme deres ægteskabelige Lykke. Hvad skal han nu gjøre? 1) Skal han tie og holde Bryllup, og tænke, Ulykken kommer maa-skee ikke strax, i ethvert Fald har jeg hævdet Kjærligheden og ikke frygtet for at gjøre mig selv ulykkelig; men tie maa jeg, thi ellers er selv det korte Øieblik forspildt. Dette synes plausibelt, men er det ingenlunde; thi i saa Fald har han fornærmet Pigen. Han har ved sin Taushed paa en Maade gjort Pigen skyldig; thi dersom hun havde

vidst det, havde hun vel aldrig givet sit Samtykke til en saadan Forbindelse. Han vil da i Nødens Stand ikke blot have Ulykken at bære paa, men ogsaa det Ansvar, at han har tiet, hendes retfærdige Vrede at han har tiet. 2) Skal han tie og lade være at holde Bryllup? I saa Fald maa han gaa ind i en Mystification, hvorved han tilintetgjør sig selv i sit Forhold til hende. Dette vilde maaskee Æstheriken billige. Katastrophen kunde da dannes i Lighed med den virkelige, kun at det i det sidste Øieblik kom til en Forklaring, der dog var bag efter, da det, æsthetisk tænkt, bliver en Nødvendighed, at lade ham døe, med mindre denne Videnskab skulde see sig istand til at hæve hin uheldsvangre Propheeti. Imidlertid indeholder denne Adfærd, hvor høimodig den end er, en Fornærmelse mod Pigen og Realiteten af hendes Kjærlighed. 3) Skal han tale? Man maa naturhgvis ikke glemme, at vor Helt er lidt for poetisk til at det at give Afkald paa sin Kjærlighed for ham ikke skulde have anden Betydning end en mislykket Handelspeculation. Taler han, saa bliver det Hele en ulykkelig Kjærlighedshistorie i samme Stil som Axel og Valborg*. Det bliver et Par, som Himlen selv adskiller. Dog bliver denne Adskillelse i nærværende Tilfælde at tænke noget anderledes, da den tillige resulterer af Individernes frie Gjærning. Det saare Difficile ved det Dialektiske i denne Sag er nemlig, at Ulykken kun skal ramme ham. De faae da ikke

*Forøvrigt kunde man fra dette Punkt komme ind i en anden Retning af dialektiske Bevægelser. Himlen forudsiger ham en Ulykke af hans Ægteskab, saa kunde han jo lade være at holde Bryllup, men derfor ikke opgive Pigen, men leve i en romantisk Forbindelse med hende, der for de Elskende var mere end betryggende. Dette indeholder dog en Fornærmelse mod Pigen, fordi han i sin Kjærlighed til hende ikke udtrykker det Almenne. Imidlertid var det en Opgave baade for en Digter og for en Ethiker, der vil forsvare Ægteskabet. Overhovedet vilde Poesien, naar den bliver opmærksom paa det Religiøse og Individualitetens Inderlighed, faae langt betydningsfuldere Opgaver end de, med hvilke den nu syssler. Atter og Atter horer man jo i Poesien denne Historie: en Mand er bunden til een Pige, som han engang har elsket, eller maaskee aldrig elsket rigtig, thi nu har han seet en anden Pige, som er Idealet. En Mand tager Feil i Livet, Gæden var rigtig, men det var i et forkeert Hues, thi ligesoverfor paa 2den Sal der boer Idealet – det mener man er en Opgave for Poesien. En Elsker har taget Feil, han har seet den Elskede ved Lys og troet han havde mørke Haaer, men see! ved nærmere Eftersyn havde han blonde – men Søsteren det er Idealet. Det mener man er en Opgave for Poesien. Min Mening er, at enhver saadan Mand er en Lahan, der kan være usaleligt nok i Livet, men som øieblikkelig burde pibes ud, naar han vil gjøre sig vigtig i Poesien. Kun Lidenskab mod Lidenskab giver en poetisk Collision, ikke denne Enkelthedernes Rumsteren indensfor den samme Lidenskab. Naar en Pige f. Ex i Middelalderen efter at have forelsket sig, forvisser sig om, at jordisk Kjærlighed er en Synd, og foretrakker en himmelsk, saa er her en poetisk Collision, og Pigen er poetisk, thi hendes Liv er i Ideen.